

30 anys traçant nous camins

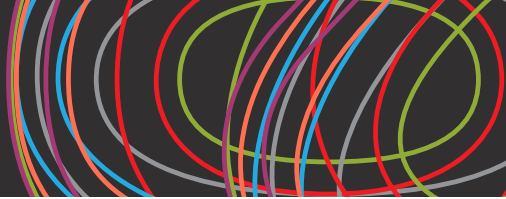

VI Jornada Comitè d'Ètica Assistencial

30 de maig de 2018. Auditori del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Presentació

De què parlarem els pròxims 30 anys?

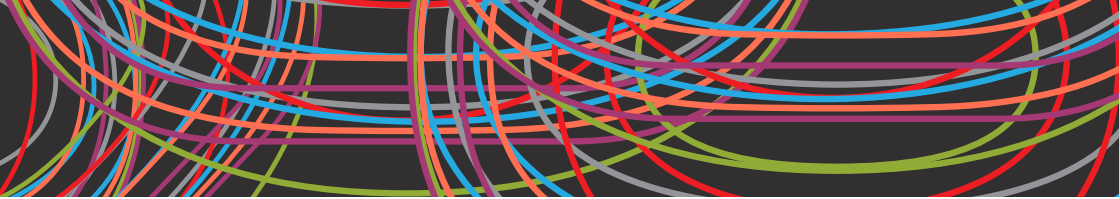
30è aniversari del Comitè d'Ètica Assistencial Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

La **bioètica**, si més no pel que fa a la seva vida acadèmica i mediàtica, és una disciplina jove, gestada a finals dels 70. Però la història dels comitès al nostre entorn encara és més curta. La seva creació es va activar ben entrats els 90 i, a hores d'ara, encara estem en procés d'expansió. A Sant Joan de Déu disposem de dos dels comitès d'ètica assistencial més antics de Catalunya, i un dels primers d'Europa. A la nostra institució consten actes de 1988 i traces d'alguna reunió prèvia fins i tot l'any 1987. Gràcies al nostre Llibre de Casos, del qual us presentarem la seva segona edició en 3 idiomes, hem pogut observar l'evolució de les temàtiques, preocupacions i prioritats dels professionals i les persones ateses. En conseqüència, també les deliberacions bioètiques han anat evolucionant de la mà dels canvis científics, tecnològics i, especialment, socials.

Durant aquest temps hem incorporat de manera decidida a molts pacients en la presa de les seves decisions clíniques. Tant és així que, en alguns casos, la interpretació d'aquesta autonomia ens ha portat a reflexionar sobre els límits d'aquest principi bàsic de la bioètica.

De la mateixa manera, la nostra oferta "tecnomèdica" no sempre és bona per definició per a tots els pacients i en totes les situacions. En aquest sentit, seguim aprenent a veure "persones malaltes" (subjectes) més que simples "malalts" (objecte), engabiats en el rol clàssic d'*infirmus*. És per això que centrem part dels nostres esforços en reflexionar sobre els beneficis de les propostes mèdiques a la llum dels valors de les persones ateses, i sobre el seu risc iatrogènic. En definitiva, hem après que limitar les mesures tecnològiques, tant diagnòstiques com terapèutiques, pot ser bona praxi si considerem a l'altre de manera integral i ens comuniquem amb ell.

Però el model de comunicació interpersonal en l'àmbit de l'assistència mèdica ha evolucionat cap a una interacció "tecnomediada" de molts equips: equips de professionals, però també "equips" de cuidadors més o menys informals en la societat. Aquesta realitat fa més complex l'escenari comunicatiu de la relació clínica, que pot acabar inundada de dades, dificultant el flux d'informació útil, humanitzada i desitjada.

Dit això, a partir d'ara què? Ja ho tenim tot parlat i meditat? Segurament no...

Si bé hem incorporat l'autonomia i el respecte a les nostres pràctiques assistencials i de gestió, "centrant-nos en la persona", encara tenim aspectes de "digestió difícil" en aquest camp, sobretot si abordem problemes de salut on l'estigma i els prejudicis segueixen tenint un rol molt present en la societat, com la Salut Mental. Dedicarem una taula de debat a aquesta qüestió.

D'altra banda, el desenvolupament tècnic i científic al voltant de la Medicina posa a prova la nostra concepció clàssica de malalt, eixamplant l'espectre. Reflexionarem sobre aquests extrems en un altre bloc deliberatiu: està malalta una persona portadora d'un gen anòmal que no s'expressarà amb símptomes fins d'aquí a 30 anys? Està malalt aquell que té un risc conegut d'emmalaltir? Quina és la frontera entre diversitat i malaltia? Podem aspirar a millorar característiques del nostre cos que ara no considerem "patològiques"? No ho estem fent ja? No arribem ja a vells una mica transhumants i/o ciborgs? Hem d'evitar el naixement de persones amb malalties? Si això és desitjable, ho és en el cas de totes les malalties, independentment del grau i precocitat de la simptomatologia i de l'afectació funcional que puguin produir?

És ben cert que molts dels reptes ètics de la reproducció artificial i de la genètica els ha anat solucionant la mateixa evolució tecnològica, fent innecessàries pràctiques que inicialment havien despertat molta polèmica. Però, noves aportacions recents, tant diagnòstiques com terapèutiques, obren tot un ventall de nous reptes. Podem decidir tot per aquells que encara "no són" (o que encara "no hi són" segons la perspectiva de partida de cadascú)?

Provarem d'abordar tots aquests punts en la nostra propera jornada, on us convidem a celebrar els nostres primers 30 anys de la millor manera, radiografiant-los amb el nostre Llibre de Casos i, també, imaginant els pròxims 30 anys. Segurament ens adonarem que molts dels futurs problemes ja són problemes del present i, alguns d'ells, en essència, vells problemes...

Bernabé Robles

President Comitè d'Ètica Assistencial del
Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Programa

08:15 h

Acollida i acreditacions

08.45 h

Benvinguda institucional

09:00 h

**De què parlarem els propers 30 anys?
La perspectiva assistencial.**

Màrius Morlans

Presenta: Helena Roig

09:25 h

**Taula I:
Medicina predictiva.
Casos Pràctics**

- ✓ Manel Carreras
- ✓ Antoni Callén
- ✓ María José Jiménez

Debat

Modera: Bernabé Robles

10:45 h

Pausa - Cafè

11:15 h

**Història i trajectòria del Comitè d'Ètica Assistencial
i presentació del llibre de casos del Parc Sanitari
Sant Joan de Déu, segona edició.**

- ✓ Josep Ramos
- ✓ Amelia Guilera

Presenta: Bernabé Robles

11.55 h

**Medicina perfectiva, transhumanisme.
La medicina de perfeccionament a debat.**

Miquel Àngel Serra

Presenta: Alejandra Fernández

13:00 h

Dinar

14.00 h

**De què parlarem els propers 30 anys?
Reptes pendents i futurs del Biodret.**

Núria Terribas

Presenta: Guillem Reig

14:25 h

**Taula II:
Rebuig de tractament i Salut Mental.
Casos Pràctics**

- ✓ Hackim Er Rami
- ✓ Jaume Martínez Mas
- ✓ Carlos Solís
- ✓ Alicia Mendo

Debat

Moderar: Enric Vicens

16:00 h

Cloenda

Ponents

Marc Antoni Broggi

Metge.
President del Comitè de Bioètica de Catalunya

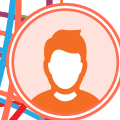
Antoni Callén

Neuròleg i Coordinador Docència de l'Hospital General del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Manel Carreras

Metge adjunt de Ginecologia i Unitat de diagnòstic prenatal.
Membre de la Comissió d'Ètica del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Hackim Er Rami

Experiència en primera persona.

Montse Esquerda

Metgessa pediatra.
Directora de l'Institut Borja de Bioètica.

Alejandra Fernández

Metge especialista en Medicina Intensiva, Màster Universitari en Bioètica.
Membre del Comitè d'Ètica Assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

María José Jiménez

Professora Investigadora Adjunta i Coordinadora Pràcticums Infermeria de l'Escola Universitària d'Infermeria de Terrassa.
Membre del Comitè d'Ètica Assistencial del Consorci Sanitari de Terrassa.

Jaume Martínez Mas

Metge psiquiatre. Justícia Juvenil.

Alicia Mendo

Experiència en primera persona.

Màrius Morlans

Metge. Membre del Comitè de Bioètica de Catalunya.

Josep Ramos

Psiquiatre, expert en planificació de serveis de salut mental, Màster en Bioètica.
Membre del Comitè de Bioètica de Catalunya i del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya.
Expresident del comitè d'ètica assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Guillem Reig

Jurista. Buffet Vallbé.
Membre del comitè d'ètica assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Ponents

Bernabé Robles

Neuròleg i President del Comitè d'Ètica Assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.
Membre del Comitè de Bioètica de Catalunya.

Helena Roig

Metgessa de família i comunitats.
Directora adjunta de l'Institut Borja de Bioètica.

Miquel Àngel Serra

Doctor en Biologia, Màster en Lideratge i Gestió de la Ciència.
Gestor de Recerca en la Universitat Pompeu Fabra.
Expert en Bioètica de la investigació biomèdica.

Carlos Solís

Infermer especialista en salut mental al centre de salut mental de Ciutat Vella.

Núria Terribas

Jurista. Directora de la Fundació Víctor Grifols i Lucas.

Enric Vicens

Psiquiatre, Màster en Psiquiatria Legal.
Membre del Comitè d'Ètica Assistència del Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Comitè Científic

Montserrat Esquerda
Alejandra Fernández
Sabel Cabaldón
Ramón Martín
Marta Morera
Marc Planella

Josep Ramos
Guillem Reig
Bernabé Robles
Jordi Rosàs
Carlos Solís
Enric Vicens

Comité Organitzador

Bernabé Robles
Ana Maria Castro
Departament de Comunicació i Relacions Institucionals

30

Amb el suport de:

Jornada avalada per:

**Seu de
la Jornada**

Auditori Parc Sanitari
Sant Joan de Déu
Doctor Antoni Pujadas, 42.

Sant Boi de Llobregat
Tel.: 936 406 350
www.pssjd.org

Informació detallada de les diferents formes d'arribar al Parc Sanitari
Sant Joan de Déu de Sant Boi de Llobregat

[Com arribar](#)

Informació detallada de les diferents entrades i les seves
característiques del recinte del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

[Com accedir](#)

El cost de la inscripció és de 20 €

[Realitzar la inscripció](#)

Els professionals del Parc Sanitari Sant Joan de Déu han de realitzar la
seua inscripció mitjançant l'enllaç que trobaran a la intranet

Els assistents gaudiran de tarifa plana de pàrquing
a l'aparcament soterrani de l'Hospital General

En virtut del que es disposa en la Llei 15/1999 de Protecció de Dades de caràcter personal, els informem que les seves dades personals quedaran incorporats i seran tractades en el fitxer responsabilitat de Parc Sanitari Sant Joan de Déu, amb la finalitat de promoció i altres relacionats amb l'acte. L'enviament de la inscripció implica l'autorització a Parc Sanitari Sant Joan de Déu per utilitzar amb la finalitat esmentada. Pot exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició en les nostres oficines.